

عنوان مقاله:

خشکسالی؛ چالش اصلی ناپایداری سکونتگاه های روستایی در دهه اخیر بررسی دگرگونی های ساختاری در روستاهای محدوده حوضه آبخیز کویر بجنستان

محل انتشار:

کنفرانس بین المللی توسعه پایدار، راهکارها و چالش ها با محوریت کشاورزی، منابع طبیعی، محیط زیست و گردشگری (سال: 1393)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسنده:

حسین کفاش بجنستانی - دانشجوی دکتری برنامه ریزی روستایی مرکز دکتری دانشگاه پیام نور تهران

خلاصه مقاله:

ادامه ی پدیده خشکسالی طی 15 سال گذشته در نواحی مختلف کشور، منجر به تحولات بنیادی و ساختاری در مناطق روستایی شده است. حوضه آبخیز کویر بجنستان، مابین استان های خراسان رضوی، خراسان جنوبی و یزد واقع شده و طبق بررسی های صورت گرفته، مناطق مختلف آن، از سال 1387 تا سال جاری (1393) به طور مرتب دچار کمبود ریزش نزولات جوی بوده است. از آنجایی که در اکثر شهرستان های واقع در حوضه مورد مطالعه، جمعیت روستایی از جمعیت شهری بیشتر است و خشکسالی های طولانی مدت ساختارهای اجتماعی و اقتصادی روستاها را دگرگون ساخته، شناخت و پایش شدت، مدت و محدوده خشکسالی، جهت مقابله با اثرات ناشی از آن، اهمیت زیادی دارد. این تحقیق از نوع کاربردی است که در آن برای تعیین شدت خشکسالی از شاخص استاندارد بارش (SPI) استفاده شده است. محدوده مورد مطالعه روستاهای 16 شهرستان استان های خراسان رضوی، جنوبی و یزد بوده و برای نمایش پهنه بندی خشکسالی، مدل IDW و برای تهیه نقشه ها، نرم افزار ArcGis بکار گرفته شده است. نتایج نشان می دهد که خشکسالی 15 ساله گذشته، موجب شده که حدود 50 درصد روستاهای حوضه آبخیز کویر بجنستان خالی از جمعیت گردد. در واقع خشکسالی در جابجایی و تحمیل شرایط برای انتخاب مکان جدید برای زندگی روستائیان، نقش اصلی را ایفاء نموده است. همچنین، تخلیه روستاها در مناطقی که خشکسالی در آن شدیدتر بوده، وسیعتر و حادثر بوده است و از نواحی شمالی حوضه به سمت جنوب آن روند افزایشی داشته و با چالش های متعددی که بوجود آورده، منجر به ناپایداری اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی شده است

کلمات کلیدی:

خشکسالی، روستا، شاخص استاندارد بارش SPI، حوضه آبخیز کویر بجنستان، پهنه بندی IDW

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/355319>

